

**Дослідження застосування податку на додану вартість на екстемпоральні
лікарські засоби**

Толочко В.М., Музика Т.Ф., Зарічкова М.В., Артюх Т.О.

Кафедра управління та економіки фармації

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Національного фармацевтичного університету,

м. Харків, Україна

uef-ipksf@nuph.edu.ua

В умовах сьогодення операції з постачання лікарських засобів (ЛЗ) і виробів медичного призначення згідно з Законом України «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні» № 1166-VII від 27.03.2014 року», з 01. 04. 2014 року оподатковуються податком на додану вартість (ПДВ) за ставкою 7%. Але проблемним залишається питання оподаткування на території України екстемпоральних ЛЗ.

Згідно з чинним податковим законодавством ставка ПДВ в розмірі 7% застосовується до операцій з постачання ЛЗ, у тому числі аптечними закладами, які зареєстровані на території України і внесені до Державного реєстру. Але екстемпоральні ЛЗ згідно з чинним законодавством не підлягають державній реєстрації, а отже не вносяться до Державного реєстру ЛЗ. Таким чином, екстемпоральні ЛЗ вже не відповідають критеріям, які визначив Податковий кодекс (ПК) України зокрема ті, що дозволяють застосовувати до операції з постачання ЛЗ ставки ПДВ в розмірі 7% (наявність їх Державному реєстрі ЛЗ). Тобто, у відношенні до оподаткування ПДВ за ставкою 7% операцій з постачання екстемпоральних ЛЗ дана норма не має практичного застосування.

Проводячи подальші дослідження податкового законодавства встановлено, що Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо усунення окремих неузгодженостей норм законодавства» від 10.04.2014 р. № 1200-VII п. в) ст. 193.1, ПК України вніс пояснення, відповідно до яких постачання на митній території України та ввезення на митну територію України ЛЗ дозволених для виробництва і застосування в Україні та внесених до Державного реєстру ЛЗ, а також медичних виробів за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України і постачання та ввезення на митну територію України ЛЗ, дозволених для застосування у межах клінічних випробувань, дозвіл на проведення яких надано центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, застосовуються ставка

податку ПДВ в розмірі 7%. Як видно знову прослідковується унеможливлення застосування до операцій з постачання екстемпоральних ЛЗ ставки ПДВ в розмірі 7 %.

Враховуючи особливості застосування ПДВ, необхідно відзначити що згідно з чинним законодавством ПДВ відносять до загальнодержавних непрямих податків, тобто такі податки прямого відношення до прибутку підприємств, в тому числі й аптечних закладів, не мають і не впливають на їх рентабельність. Окрім цього реалізація готових ЛЗ має пряму залежність від коливання курсу національної грошової одиниці, що має вплив на їх ціноутворення. Ліки ж, які виробляються в аптечних закладах не мають такої економічної залежності та розраховані на соціально незахищені верстви населення, і наявність ПДВ у розмірі 20% на операції з постачання таких ліків, безумовно негативно відображається на обсязі їх виробництва через підвищення їх вартості. Відомо, що перевагою екстемпоральних ЛЗ є виключення їх підробки, індивідуальне дозування та склад, що визначаються рецептом, виписаним лікарем. Також такі ліки не потребують додаткових витрат спрямованих на реєстрацію ЛЗ, виробництво упаковки, рекламу тощо, отже усі перераховані переваги ще раз підтверджують соціальну направленість екстемпоральних ЛЗ і бажану низьку їх вартість.

Таким чином, застосування ПДВ на екстемпоральні ЛЗ повинно чітко визначатись в законодавстві держави. За відсутності страхової медицини та ефективної системи відшкодування вартості амбулаторного споживання ЛЗ, весь тягар оподаткування лягає на споживачів, що не є доцільним тому, що повинен спрацьовувати принцип соціальної відповідальності держави щодо забезпечення законодавства з основ охорони здоров'я. Така діяльність не повинна оподатковуватись або оподатковуватись за ставкою 0%. Це підтверджують чисельні дискусії з цього приводу науковців, практичних працівників фармацевтичної галузі, громадських організацій, а також результати наших досліджень.

Література

1. Закон №1166-VII «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні» від 27.03.2014 р. зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Міністерство доходів і зборів України «Щодо ПДВ на лікарські засоби та виробни медичного призначення». – Лист №7860/7/99-99-19-04-02-17 від 04.04.2014 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Питання зниження ставки ПДВ на лікарські засоби, що виготовляються в умовах аптеки, винесено на повторне обговорення // Аптека.ua.– Київ.– 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apтека.ua/article/344168>.